

ATTUNDA TINGSRÄTT
Brottmålsenhet

DOM
2017-11-02
meddelad i
Sollentuna

Mål nr: B 3885-17

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

IVAN Julian Malvino Hammar, 19880709-0033
Frihetsberövande: Häktad
Lövstavägen 28 A Lgh 1002
194 42 Upplands Väsby

Offentlig försvarare:

Advokat Johan Hansson
Hansson Grönvall Alnemark HGA
Advokatbyrå HB
Box 8004
104 20 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Ewa Tvengström
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950
191 29 Sollentuna

Målsägande

1. Margit Lärka Johansson
Bergbacken 107
826 36 Söderhamn

Målsägandebiträde:

Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 940	Tingsvägen 11	08-561 696 01	08-561 695 01	måndag - fredag
191 29 Sollentuna		E-post: brottmalsenhet.attunda.tingsratt@dom.se		08:00-16:30
		www.attundatingsratt.domstol.se		

2. Olof Martinsson
Fjällbo 273
755 97 Uppsala

Målsägandebiträde:
Advokat Elisabeth Massi Fritz
Advokatbyrån Elisabeth Fritz AB
Box 19579
104 32 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Mord, 3 kap 1 § brottsbalken
2017-05-03

Påföljd m.m.

Fängelse 18 år

Lagrum som åberopas

34 kap 1 § 1 st brottsbalken

Skadestånd

1. Ivan Hammar ska utge skadestånd till Olof Martinsson med 56 006 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på 50 000 kr från den 3 maj 2017 och på 6 006 kr från den 1 juli 2017, allt till dess betalning sker.
2. Ivan Hammar ska utge skadestånd till Margit Lärka Johansson med 50 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 3 maj 2017 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag tagen kniv förklaras förverkad. Beslaget ska bestå (Polismyndigheten Region Stockholm, beslag nr 2017-5000-BG46101.1).

Häktning m.m.

Ivan Hammar ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

1. Sekretessbestämmelsen i 35 kap. 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämplig på uppgifterna i ett läkarintyg enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål m.m. (aktbil. 19 utom första sidan) och i ett rättspsykiatriskt utlåtande (aktbil. 90 utom första sidan) som har lagts fram vid tingsrättens förhandling inom stängda dörrar.
2. Sekretessbestämmelsen i 21 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämplig på bilder av Anna Martinssons döda kropp i ett protokoll över en brottsplatsundersökning, ett protokoll över en blodbildsanalys och ett protokoll över en blodspårstolkning (aktbil. 55), vilka har lagts fram vid tingsrättens förhandling inom stängda dörrar.
3. Sekretessbestämmelserna i 21 kap. 1 §, 25 kap. 1 § och 35 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämpliga på uppgifterna i ett obduktionsprotokoll (aktbil. 55), med undantag för själva utlåtandet, och på uppgifterna i journalanteckningar (aktbil. 55), vilka lagts fram vid tingsrättens förhandling inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Johan Hansson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 320 735 kr. Av beloppet avser 64 147 kr mervärdesskatt.
2. Elisabeth Massi Fritz tillerkänns ersättning av allmänna medel med 211 138 kr. Av beloppet avser 42 228 kr mervärdesskatt.
3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.

Övrigt

Tingsrätten avslår Ivan Hammars begäran om att inhämta ett yttrande från Socialstyrelsens rättsliga råd över den i målet gjorda rättspsykiatriska undersökningen.

YRKANDEN

Åklagaren har yrkat att Ivan Hammar ska dömas för mord enligt 3 kap. 1 § brottsbalken under följande gärningspåstående.

Ivan Hammar har den 3 maj 2017 i målsägandens lägenhet vid Rondellen 10, Järfälla kommun, uppsåtligt berövat Anna Martinsson livet. Vid tillfället har Ivan Hammar med kniv eller annat eggvasst föremål förorsakat Anna Martinsson ett flertal stick- och skärskador på halsen, i ansiktet, i hårbotten, på övre delen av ryggen samt på armar och händer. Anna Martinsson har avlidit till följd av förblödning främst från kärlskadorna på halsen.

Åklagaren har även yrkat att en beslagtagen kniv ska förverkas.

Margit Lärka Johansson, Anna Martinssons moder, har biträtt åtalet och yrkat att Ivan Hammar ska betala 75 000 kr i skadestånd för personskada på grund av nära anhörigs död. På beloppet har hon begärt ränta enligt 6 § räntelagen från den 3 maj 2017 tills betalning sker.

Olof Martinsson, Anna Martinssons far, har biträtt åtalet och yrkat att Ivan Hammar ska betala 81 006 kr i skadestånd, varav 75 000 kr för personskada på grund av nära anhörigs död och 6 006 kr för inkomstförlust. Han har begärt ränta på 75 000 kr från den 3 maj 2017 och på 6 006 kr från den 1 juli 2017, allt tills betalning sker.

Ivan Hammar har förklarat att han varken kan erkänna eller förneka gärningen eftersom han inte minns händelsen. Han har dock medgett att betala 50 000 kr vardera till Margit Lärka Johansson och Olof Martinsson för personskada på grund av nära anhörigs död samt ytterligare 6 006 kr till Olof Martinsson för inkomstförlust, med ränta på det sätt som begärts. Vidare har han förklarat att han inte motsätter sig att den beslagtagna kniven förverkas men att det inte är hans kniv.

UTREDNING

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat en händelserapport, ett protokoll över brottsplatsundersökningen, ett protokoll över en blodbildsanalys och ett protokoll över en blodspårstolkning, en redovisning från NFC (Nationellt forensiskt centrum), ett rättsintyg, ett analysresultat från RMV (Rättsmedicinalverket), journalanteckningar och en rättsmedicinsk obduktionsrapport. Åklagaren har även lagt fram fotografier och spelat upp ett larmsamtal.

Ivan Hammar har hörts. På åklagarens begäran har även vittnesförhör hållits med polisassistenter Ida Dehnisch och Martin Ahnlund, Margareta Malm Pettersson, kriminalteknikern Tony Möörk och rättsläkaren Martin Csatlós.

På Margit Lärka Johanssons och Olof Martinssons begäran har förhör hållits med Olof Martinsson i skadeståndsdelen. De har även lagt fram varsitt intyg till stöd för sina skadeståndsanspråk.

DOMSKÄL

Inledning

Av utredningen har bl.a. framkommit att någon den 3 maj 2017 vid halvtretiden på natten berövade Anna Martinsson livet i hennes bostadslägenhet vid Rondellen 10 i Järfälla. Gärningsmannen förorsakade Anna Martinsson mycket omfattande stick- och skärskador, huvudsakligen i ryggen och på halsen. Anna Martinsson avled till följd av förblödning, främst från kärlskadorna på halsen. Polis och ambulanspersonal kom till platsen och tog sig in i lägenheten genom att bryta upp lägenhetsdörren, men Anna Martinsson var då redan död. Hennes kropp var naken och låg på golvet i en blodpöl. På kroppen låg hennes tidigare pojkvän, Ivan Hammar, naken

och nedblodad. Bredvid Anna Martinssons huvud låg en blodig kökskniv. Ivan Hammar greps som misstänkt för mord.

Anna Martinsson var 25 år gammal när hon dödades. Efter en lite trasslig tonårstid hade hennes liv utvecklats gynnsamt. Hon hade nyligen flyttat in i lägenheten vid Rondellen 10 i Järfälla och höll på att utbilda sig till sjuksköterska. Hon och Ivan Hammar, som själv är sjuksköterska, träffades första gången år 2013 och de blev ett par året därpå. Från januari 2015 till december 2016 bodde de ihop i Upplands Väsby. Ivan Hammar har sagt att deras relation var fin och normal, att de reste tillsammans och umgicks mycket med vänner och med varandras föräldrar. Enligt uppgift ska dock Anna Martinsson för vänner och anhöriga ibland ha beklagat sig över att Ivan Hammar hade ett stort kontrollbehov. Hur som helst har det inte framkommit att Ivan Hammar skulle ha varit våldsam eller hotfull mot Anna Martinsson före den aktuella händelsen.

I det följande redogör tingsrätten för utvecklingen från december 2016, då Ivan Hammar drabbades av psykisk ohälsa och Anna Martinsson gjorde slut med honom, och fram till den aktuella händelsen. Sedan redovisas vad som framkommit om det närmare händelseförlopp under natten mellan den 2 och 3 maj 2017 som ledde till Anna Martinssons död. Därefter behandlas frågan om det är bevisat att det var Ivan Hammar som begick gärningen, om den begicks med uppsåt och hur den straffrättsligt ska bedömas. Under skilda rubriker behandlas sedan frågorna om påföljd och skadestånd m.m.

Händelseutvecklingen från december 2016

Dagen före julafton 2016 märkte Ivan Hammars arbetskamrater att han betedde sig underligt och han fick lämna sin arbetsplats. Han blev inlagd först på psykiatriska mottagningen vid Danderyds sjukhus och sedan på Ersta psykiatri, där han blev kvar till mitten av februari månad.

I samband med att Ivan Hammar insjuknade gjorde Anna Martinsson slut med honom och flyttade från deras gemensamma bostad till sin far i Sundbyberg. Hon hade tidigare erfarenhet av psykisk sjukdom i släkten och ska enligt uppgift ha skrämts av Ivan Hammars tillstånd. Paret återupptog dock sin relation redan i januari 2017, under tiden då Ivan Hammar var inlagd på sjukhus, och de fortsatte träffas fram till mitten av mars, då Anna Martinsson bröt förhållandet igen och bad honom att inte höra av sig. Detta uppbrott blev en påfrestning för Ivan Hammar. Han flyttade hem till sina föräldrar, och enligt egen uppgift var han helt ur stånd att ta hand som sig själv.

Med hjälp av sina föräldrar sökte Ivan Hammar återigen psykiatrisk vård. Den 14 april 2017 blev han inlagd på Danderyds psykiatriska mottagning. Ivan Hammar uppgav enligt journalen att han var deprimerad, hade självmordstankar och även tankar på att skada någon annan. Det framkom också att han tidigare hade haft tankar på att döda Anna Martinsson. Den 19 april inleddes en ECT-behandling av Ivan Hammar. Den pågick därefter i sex omgångar. Senaste behandlingen utfördes på morgonen den 2 maj.

Den 18 april 2017 tog Anna Martinsson kontakt med Ivan Hammar per telefon och de hade ett långt samtal. Därefter började Anna Martinsson och Ivan Hammar att träffas igen. Ivan Hammar var hemma hos Anna Martinsson under permissioner från den psykiatriska mottagningen. Sista helgen i april tillbringade de tillsammans. Ivan Hammar hade permission från den 28 april till den 1 maj. I journalen finns antecknat att han dagen före permissionen, dvs. den 27 april, uppgav att han och Anna Martinsson inte hade haft kontakt under en längre tid och att han trovärdigt förnekade aktuella planer på att skada henne.

Den 2 maj kom Anna Martinsson och Ivan Hammar överens om att träffas och att han skulle sova över hos henne. Ivan Hammar hade då sin sista planerade

permission. Tanken var att han skulle kunna bli utskriven den 3 maj. Ivan Hammar reste från Danderyd på eftermiddagen den 2 maj och tog pendeltåget från Stockholm till Järfälla, dit han anlände strax efter kl. 15. Därifrån var det en kort promenad till Anna Martinssons lägenhet. Med sig hade han en papperspåse med tabletter mot oro och ångest, vilka han fått innan han lämnade mottagningen. På vägen hem till Anna Martinsson köpte han enligt egen uppgift choklad till henne.

Vad som hände i Anna Martinssons lägenhet

Av utredningen framgår följande om de tidsmässiga förhållandena kring gärningen den 3 maj 2017:

- Omkring kl. 02.15 vaknade Margareta Malm Pettersson, som bodde i lägenheten under Anna Martinsson, av ett högt kvinnoskrik och en duns från lägenheten ovanför.
- Kl. 02.27 ringde Ivan Hammar 112 och pratade med en SOS-operatör. Någon minut senare kopplades polisen in i samtalet. Anna Martinssons röst hördes i bakgrunden.
- Kl. 02.30 bröts SOS-samtalet.
- Kl. 02.38 kom polis till platsen och tog sig in i trapphuset.
- Kl. 02.41 började polisen bryta sig in genom den låsta lägenhetsdörren.
- Kl. 02:46 var polisen och ambulanspersonal inne i lägenheten och konstaterade att Anna Martinsson var död. Ivan Hammar greps och fördes bort.

I larmsamtalet uppgav Ivan Hammar inledningsvis att det hade skett en knivolycka och att polis och ambulans skulle komma. Anna Martinsson sade i bakgrunden att ”han” hade knivhuggit henne och att hon skulle komma att dö. På operatörens fråga till Ivan Hammar om vem det var som hade knivhuggit henne svarade Ivan Hammar att det var han som hade gjort det. Vidare uppgav han på operatörens fråga om varför han hade knivhuggit henne att han inte visste det och att han var psykiskt

sjuk. Han uppgav också att han hade huggit henne med kniv överallt på kroppen. Samtalet bröts efter att Ivan Hammar för operatören hade bekräftat att han skulle öppna dörren för polis och ambulans. Orden och ljuden från Anna Martinsson som hörs i bakgrunden under samtalet tyder på att hon var svårt skadad.

Polisassistenterna Ida Dehnisch och Martin Ahnlund var först på plats i lägenheten. Genom förhören med dem har följande framkommit. I lägenheten var det mörkt och tyst. Anna Martinssons kropp låg på rygg i rummet innanför hallen. På hennes nakna kropp låg Ivan Hammar diagonalt med huvudet mot hennes knän och tittade mot poliserna. Han lyftes bort och fördes till köket. Han var lugn och sade att det var han som hade ringt och att han inte skulle göra motstånd. Martin Ahnlund uppfattade honom dock som lite frånvarande, som om han ”inte riktigt var där”. Poliserna konstaterade att det inte fanns någon annan person i lägenheten. På vägen ned genom trapphuset eller om det var i bilen till polisstationen förklarade Ivan Hammar att han hade fått elchocker, att han mådde dåligt och att det var därför han hade ”gjort det”.

Vid den rättsmedicinska obduktionen av Anna Martinssons kropp konstaterades omfattande skador, som finns dokumenterade i obduktionsrapporten med Martin Csatlós utlåtande. Av dokumentationen och förhöret med Martin Csatlós har framkommit att Anna Martinsson hade mycket omfattande stick- och skärskador på halsen, i hårbotten, i ansiktet, på ryggen och på armar och händer. Luftstrupen, stora halspulsådern på höger sida och stora halsvenerna på höger och vänster sida samt främre delen av matstrupen var avskurna. Det rörde sig om ett mycket stort antal knivangrepp bara mot halsregionen. Skadorna på halsen måste i vart fall delvis ha uppkommit efter larmsamtalet, eftersom det är omöjligt att tala med luftstrupen avskuren. Av ett stort antal stickskador i ryggen hade fyra gått in i lungsäcken och orsakat sparsam blödning till lungsäckarna. Omfattningen av blödningarna kring sårskadorna på ryggen talar för att dessa uppkommit före den djupa skadan på halsen. Den relativt ringa mängden blod i lungsäckarna talar dock för att det hade

förlöpt relativt kort tid (ett antal minuter) från det att lungskadorna uppstått till det att den stora skadan på halsen uppkommit. Vidare finns noterat i utlåtandet att förekomsten av vissa punktblödningar i ögonen och på ena kinden kan tala för att Anna Martinsson hade utsatts för åtstramande våld runt halsen i närtid före dödsfallet, men andra förklaringar till punktblödningarna är näst intill lika troliga.

Av protokollet från brottsplatsundersökningen framgår att Anna Martinssons lägenhet bestod av en hall med ett anslutande badrum och att det innanför hallen fanns ett rum med en sovalkov. I anslutning till hallen och rummet fanns ett kök med matplats. Köket kunde nås både från hallen och från rummet. Blodspår var huvudsakligen belägna i hallen, i rummet och i sovalkoven. Hallgolvet var kraftigt blodbesudlat med såväl droppat blod som kontaktsår med rörelsemönster. Det fanns en tydlig sträckning av blodet mellan hallen och rummet. Anna Martinssons kropp låg på golvet i rummet, framför sovalkoven.

I protokollet dras följande slutsatser. Anna Martinsson avled på rumsgolvet. En blodig person hade befunnit sig i sängen under en viss tid. Anna Martinssons skador var tillfogade med den kniv som låg på golvet bredvid hennes huvud och som härrörde från ett knivblock i köket. Anna Martinsson hade med en eller flera blödande skador befunnit sig på flera platser i hallen i en lägre ställning än stående och rört sig eller förts från hallen till rummet där hon sedan avled.

Tony Möörk har gjort en blodbildsanalys i syfte att utifrån en tolkning av blodspåren i lägenheten försöka fastställa ett händelseförlopp. Hans sammantagna bedömning är följande. Anna Martinsson attackerades i sovalkoven när hon låg i sängen. Därefter tog hon sig ut i hallen, sannolikt för att fly genom lägenhetsdörren. I hallen attackerades hon ett flertal gånger för att sedan dras in i rummet till platsen där hon påträffades död. På rumsgolvet blev hon utsatt för ytterligare våld. Merparten av skadorna i ryggen uppkom troligen i hallen och skadorna på halsen

när hon låg på rumsgolvet. Förloppet var utdraget då Anna Martinsson attackerades på flera platser i lägenheten.

Tony Möörk har även, tillsammans med en kollega, gjort ytterligare en blodspårstolkning i syfte att utifrån en tolkning av blodspåren på Anna Martinssons och Ivan Hammars kroppar bedöma hur de kan ha legat eller suttit. I protokollet från den undersökningen finns antecknat följande. På Anna Martinssons mage fanns ett cirkulärt område där det var mindre blod och som skulle kunna uppstå om en person exempelvis sitter på magen. Bilder på Ivan Hammar när han greps visar att baksidan av hans lår var helt täckta av blod, förutom ett rektangulärt område vid knävecket på höger ben och ett mindre område på vänster ben. På framsidan av Ivan Hammars underben och på ovansidan av kroppen fanns rikligt med avsatt blod, vilket skulle kunna uppstå om han satt grensle över Anna Martinssons kropp med sina underben i blodet på golvet. Iakttagelserna ger starkt stöd för att Ivan Hammar suttit gränsle över Anna Martinssons kropp när blod runnit eller pumpats ut från hennes skador på halsen.

Av analysresultatet från RMV framgår att Ivan Hammar inte hade några spår av läkemedel, droger eller alkohol i blodet vid en provtagning ett par timmar efter gripandet.

Sammanfattning av händelseförloppet i lägenheten

Den av åklagaren framlagda utredningen är gedigen och ger en relativt bra bild av händelseförloppet från det att Margareta Malm Pettersson vaknade av ett kvinno-skrik och en duns från Anna Martinssons lägenhet till det att polisen bröt sig in i lägenheten, även om flera detaljer i händelseförloppet fortfarande är okända. Anna Martinsson angreps tydligen första gången när hon låg i sängen i sovalkoven. Baserat på Margareta Malm Petterssons tidsuppgift skedde detta omkring kl. 02.15. Från sängen lyckades Anna Martinsson ta sig ut i hallen, antingen direkt eller via

köket. I hallen angreps hon på nytt med ett flertal knivhugg i ryggen. Från hallen drog gärningsmannen henne tillbaka in i rummet, varvid kroppen hamnade framför sovalkoven. När hon låg på rygg på golvet berövades hon livet genom att gärningsmannen skar henne i halsen. I något skede av händelseförloppet, när Anna Martinsson fortfarande levde men var svårt skadad, ringde Ivan Hammar 112. Det skärande våldet mot halsen som gjorde att Anna Martinsson avled måste åtminstone delvis ha utövats någon gång mellan att larmsamtalet bröts kl. 02.30 och att polisen bröt sig in i lägenheten kl. 02.46.

Ivan Hammar är gärningsmannen och ska dömas för mord

Det är alltså styrkt som åklagaren påstått att någon den 3 maj 2017 i Anna Martinssons lägenhet i Järfälla berövade henne livet genom att med en kniv förorsaka henne ett flertal stick- och skärskador på halsen, i ansiktet, i hårbotten, på övre delen av ryggen samt på armar och händer samt att Anna Martinsson avled till följd av förblödning, främst från kärlskadorna på halsen.

Allt som framkommit talar för att det var Ivan Hammar som begick gärningen. Han och Anna Martinsson hade i vart fall tidigare haft ett förhållande som hon ett par gånger sedan december 2016 hade avslutat. Avbrytandet av relationen blev en påfrestning på Ivan Hammar och han hade flera gånger tänkt tanken att ta livet av henne. De kom överens om att träffas den 2 maj 2017 och att han skulle sova över hos henne. Han begav sig dit från den psykiatriska avdelningen på Danderyds sjukhus och kom hem till henne på eftermiddagen samma dag. Kl. 02.30 på natten ringde han 112 och uppgav för larmoperatören att han hade knivhuggit Anna Martinsson. Anna Martinsson hördes i bakgrunden säga att han hade knivhuggit henne och att hon höll på att dö. Några minuter senare bröt sig polisen in i lägenheten och fann Anna Martinsson död på golvet med Ivan Hammar liggande på hennes kropp, naken och nedblodad. För polisen uppgav han att det var han som hade gjort det och att han var psykiskt sjuk. Lägenhetsdörren var låst och det fanns

ingen annan person i lägenheten. Det finns inget som tyder på att det skulle kunna vara någon annan person än Ivan Hammar som dödade Anna Martinsson.

Frågan är då om Ivan Hammars egna uppgifter ger anledning att betvivla att det var han som var gärningsmannen.

Ivan Hammar har vid huvudförhandlingen lämnat knapphändiga uppgifter om vad som hände i Anna Martinssons lägenhet från att han kom dit på eftermiddagen den 2 maj 2017 till att polisen bröt sig in i lägenheten på natten. Han har inte kunnat ge någon förklaring till minnesförlusten annat än att ECT-behandlingen kan ha varit orsaken. Hans trovärdighet på den här punkten har ifrågasatts, men tingsrätten kan inte med säkerhet avgöra om han verkligen saknar minne av händelsen eller om det är en ståndpunkt han har valt att inta mot bättre vetande. Eftersom det saknar egentlig betydelse för domstolens prövning finns det inte anledning att gå närmare in på den frågan.

Under förhöret med Ivan Hammar har han i vart fall berättat följande. Eftersom han av rutin alltid låste dörren när han kom in, så utgår han ifrån att han gjorde det även den här gången. Han hade ingen egen nyckel till lägenheten. Han antar att han och Anna Martinsson åt middag tillsammans. En minnesbild säger honom att de åt proteinpannkakor. Vidare tror han att de satt i soffan och såg på teve i något skede. Han minns att hon var förkyld och att hon vilade mycket. Det var ingen annan person i lägenheten. Han har inget minne av larmsamtalet men känner igen sin egen röst. Efter att ha läst förundersökningsprotokollet så har han förstått att det är han som dödade Anna Martinsson, även om han inte kan förstå hur eller varför han skulle göra det. När hon gjorde slut med honom tog han det visserligen väldigt hårt och kände sig sviken och lurad, men han hatade henne inte och kände inga aggressioner mot henne. Några gånger före händelsen hade han dock tänkt ”mörka tankar” om att ta livet av Anna Martinsson genom att köra över henne eller döda henne med kniv.

Det kan här tilläggas att Ivan Hammar i målet har genomgått en rättspsykiatrisk undersökning under vilken han, enligt vad som redovisas i utlåtandet över undersökningen, ska ha erkänt gärningen och lämnat en detaljerad berättelse om hur gärningen begicks (en berättelse som stämmer väl överens med vad tingsrätten funnit utrett genom åklagarens bevisning). Vid den fortsatta huvudförhandlingen som hölls efter att utlåtandet redovisats för tingsrätten har emellertid Ivan Hammar, genom sin försvarare, gjort gällande att uppgiften om erkännandet och berättelsen bygger på ett missförstånd och att han inte redogjorde för sina egna minnesbilder utan för vad som hade framkommit genom polisens utredning.

Ivan Hammars egna uppgifter ger mot denna bakgrund inte någon anledning att betvivla att det var han som var gärningsmannen. Enligt tingsrätten är det därmed, vid en samlad bedömning av allt som framkommit, ställt utom rimligt tvivel att det var Ivan Hammar som begick gärningen.

I uppsåtsfrågan kan konstateras att Ivan Hammar berövade Anna Martinsson livet med användande av den kökskniv som hittades bredvid hennes huvud. Med kniven skar han av luftstrupen, stora halspulsådern på höger sida och stora halsvenerna på höger och vänster sida samt främre delen av matstrupen. Enligt Martin Csatlós rörde det sig om ett mycket stort antal knivangrepp bara mot halsregionen. Till detta kommer det utdragna händelseförloppet och skadorna på andra delar av Anna Martinssons kropp. Det står därmed klart att gärningen begicks med avsikt att döda henne, dvs. med avsiktsuppsåt.

Det finns inte några omständigheter som leder till att brottet ska anses mindre grovt och utgöra dråp.

Ivan Hammar ska därför dömas för mord enligt åtalet.

Påföljden ska bestämmas till fängelse 18 år

Ivan Hammar är 29 år gammal. Han förekommer under ett avsnitt i belastningsregistret. Den 27 april 2016 dömdes han för våld mot tjänsteman och våldsamt motstånd till villkorlig dom med samhällstjänst 50 timmar.

En ny påföljd ska nu bestämmas för mordet. Påföljdsvalet står mellan fängelse och rättspsykiatrisk vård. För att få underlag för påföljdsvalet har tingsrätten inhämtat ett rättspsykiatriskt utlåtande över Ivan Hammar. I utlåtandet anges att han inte har begått gärningen under påverkan av en allvarlig psykisk störning, att han inte lider av en sådan störning och att det därmed inte finns medicinska förutsättningar att överlämna honom till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken.

Ivan Hammar har begärt att tingsrätten ska inhämta ett yttrande från Socialstyrelsens rättsliga råd över den rättspsykiatriska undersökningen. Åklagaren och målsägandena har motsatt sig detta. Som skäl för sin begäran har Ivan Hammar sammanfattningsvis anfört att utlåtandet innehåller felaktiga uppgifter rörande relationen mellan honom och Anna Martinsson, att utlåtandet bygger på missuppfattningen att han hade klara och detaljerade minnesbilder av gärningen och att undersökningsteamet synes ha bortsett från vissa omständigheter kring gärningen som talar för att han begick den under påverkan av en allvarlig psykisk störning, bl.a. att han ska ha tagit av sig kläderna och legat naken på Anna Martinssons kropp när polisen bröt sig in i lägenheten.

Enligt tingsrättens uppfattning finns det inte skäl för att inhämta något yttrande från det rättsliga rådet. Inget i utredningen tyder på att undersökningsteamet har tvekat inför slutsatserna i utlåtandet. Slutsatserna framstår för tingsrätten som väl underbyggda. Det finns inte anledning att ifrågasätta dem eller undersökningens genomförande. Vad Ivan Hammar har anfört utgör inte tillräckliga skäl för att inhämta ett yttrande. Ivan Hammars begäran ska därför avslås.

Eftersom Ivan Hammar vid brottet inte led av någon allvarlig psykisk störning ska påföljden bestämmas till fängelse.

När det gäller straffvärdet vid mord kan rättsläget sammanfattats på följande sätt. Straffet för mord ska som utgångspunkt vara 14 års fängelse när det varken finns några försvårande eller förmildrande omständigheter. Om omständigheterna sammantagna i någon mån talar för ett lägre straff ska straffet normalt bestämmas till tolv år och när det kan sägas att omständigheterna är förmildrande till tio år. På motsvarande sätt bör straffet normalt bestämmas till 16 år när omständigheterna sammantagna tydligt talar för ett högre straff medan fängelse i 18 år bör tillämpas endast i de fall då omständigheterna är mycket försvårande. Livstids fängelse ska dömas ut endast i de undantagsfall då ett tidsbestämt straff på 18 år inte är tillräckligt, t.ex. om gärningsmannen döms för flera mord eller när det finns synnerligen försvårande omständigheter. (Se rättsfallen NJA 2013 s. 376 och NJA 2016 s. 3 samt promemorian *Livstidsstraff för mord*, Ds 2017:38 s. 31.).

I detta fall finns flera försvårande omständigheter som talar för ett strängare straff än fängelse 14 år. Anna Martinsson mördades i sitt hem och Ivan Hammar var hennes f.d. pojkvän som hon fortfarande hade en relation till. Han var en person som hon litade på. Angreppet skedde när Anna Martinsson låg i sängen, där hon befann sig i en skyddslös ställning utan möjlighet att värja sig. Det var ett lömskt angrepp mot en person som saknade möjligheter att komma undan. Händelseförloppet var utdraget och Anna Martinsson orsakades lidande och dödsångest. Ivan Hammar visade mycket stor hänsynslöshet. Gärningen begicks med avsiktssuppsåt.

Vid bedömningen av straffvärdet ska gärningsmannens psykiska tillstånd vid gärningen beaktas. Av det rättspsykiatriska utlåtandet framgår att Ivan Hammar vid gärningen hade ett visst personlighetssyndrom enligt DSM 5 (ett internationellt diagnosinstrument som används av Rättsmedicinalverket). Emellertid ger varken

den utredningen eller vad som i övrigt framkommit i målet belägg för att Ivan Hammars psykiska tillstånd vid gärningen var sådant att han hade en nedsatt förmåga att kontrollera sitt handlande. Ivan Hammar har gjort gällande att så skulle ha varit fallet men den invändningen är enligt tingsrätten obefogad. Det utdragna händelseförloppet och särskilt larmsamtalet visar att Ivan Hammar agerade med full handlingskontroll. Bestämmelsen i 29 kap. 3 § första stycket 2 brottsbalken är alltså inte tillämplig i detta fall. Ivan Hammars psykiska tillstånd vid gärningen utgör alltså ingen förmildrande omständighet. Inte heller i övrigt har det framkommit något som kan anses vara förmildrande vid bedömningen av straffvärdet.

Sammantaget gör tingsrätten bedömningen att omständigheterna i detta fall är mycket försvårande, dock inte i sådan grad försvårande att straffvärdet motsvarar fängelse på livstid. Straffvärdet ska därmed anses motsvara fängelse 18 år. Någon omständighet i övrigt som motiverar ett kortare eller längre straff föreligger inte. Tingsrätten bestämmer därför påföljden till fängelse 18 år.

Ivan Hammar ska betala skadestånd

Ivan Hammar är skyldig att betala skadestånd till Anna Martinssons föräldrar, Margit Lärka Johansson och Olof Martinsson.

Parterna är bara oense om huruvida ersättningen enligt 5 kap. 2 § första stycket 3 skadeståndslagen ska bestämmas till 75 000 kr eller till 50 000 kr.

Det normala är att 50 000 kr döms ut vid uppsåtligt dödande. En ersättning på 75 000 kr har i rättspraxis bara dömts ut i undantagsfall. Exempelvis fick en sjuårig pojke i ett fall 75 000 kr där han hade sett sin mamma skjutas ihjäl (Svea hovrätts dom den 6 oktober 2006 i mål nr B 6574-06). Pojkens lidande ansågs exceptionellt. I ett annat fall fick två barn 75 000 kr vardera (Svea hovrätts dom den 10 september 2008 i mål nr 6099-08). Barnen hade bevittnat hur deras moder brutalt yxmördades

i en lägenhet och lämnats kvar i lägenheten med den döda och svårt sargade modern. Det högre ersättningsbeloppet dömdes också ut i fallet RH 2009:77, ”Englamordet”.

Utan att på något sätt ifrågasätta styrkan i det psykiska lidande som tillfogats Margit Lärka Johansson och Olof Martinsson i detta fall, anser tingsrätten att nuvarande rättspraxis inte ger utrymme för annat än en ersättning motsvarande normalbeloppet vid uppsåtligt dödande, dvs. 50 000 kr. Margit Lärka Johansson och Olof Martinsson ska därför tillerkännas skadestånd med de belopp som framgår av domslutet.

Övriga frågor

Ivan Hammar ska vara häktad till dess fängelsestraffet får verkställas.

Åklagarens yrkande om förverkande av kniven får anses lagligen grundat.

Den av Johan Hansson begärda ersättningen bedöms skälig.

Elisabeth Massi Fritz har begärt ersättning för bl.a. 152 timmars arbete. Det finns naturligtvis ingen anledning att ifrågasätta att hon har lagt ned den angivna arbetstiden. Hon har i sin arbetsredogörelse förklarat varför det var motiverat att lägga ned arbete i den omfattningen. Till stor del har det att göra med målets känsliga natur och målsägandenas stora behov av stöd. Även med beaktande av detta anser dock tingsrätten att tidsåtgången går bortom gränsen för vad som är rimligt med hänsyn till uppdragets art och omfattning. Tingsrätten bestämmer därför ersättningen för arbete till motsvarande 120 timmar. I övrigt finns inget att anmärka på rörande ersättningskravet.

Staten ska stå för kostnaden för försvarare och målsägandebiträde.

ATTUNDA TINGSRÄTT

DOM
2017-11-02

B 3885-17

Brottmålsenhet

Eftersom Ivan Hammar döms för brott där fängelse ingår i straffskalan ska han betala avgift till brottsofferfonden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 400)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 23 november 2017.

Håkan Lundquist

I avgörandet har rådmannen Håkan Lundquist samt nämndemännen Ketema Warabadi, Agneta Dahlström och Sven-Arne Ryberg deltagit. Rätten är enig.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19880709-0033	Datum för dom/beslut 2017-11-02
Efternamn Hammar	Förnamn IVAN Julian Malvino

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

2017-05-03	
------------	--

Särskild anteckning

- ☐ Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- ☐ Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.